

Vládní strany dnes ve Sněmovně prosadily zásadní posílení korupčního prostředí u veřejných zakázek malého rozsahu

22.1.2025 - | Transparency International ČR

Před přijetím zákona, který pouze upraví limity výše zakázek a nezajistí také tolik potřebnou transparentnost, varovala TI několikrát. Dělení na malé zakázky a zadávání známým a příbuzným vedoucích představitelů veřejných institucí je totiž v Česku častým jevem.

Závažnost ilustruje celá řada kauz, ať již se jedná o případ Antonína Stanislava (ODS), bývalého náměstka ministra spravedlnosti Pavla Blažka (ODS), týkající se porcování zakázek, které končily u jeho blízkých či sponzorů z ODS.

Dále například Ředitelství silnic a dálnic (ŘSD) a podezření z trestné činnosti organizované zločinecké skupiny působící v procesu zadávání veřejných zakázek ŘSD zaměřené na páchání trestných činů zjednání výhody při zadání veřejné zakázky, při veřejné soutěži a veřejné dražbě.

A v neposlední řadě kauza Krajské správy a údržby silnic Středočeského kraje (KSÚS) za doby vedení tehdejší hejtmanky Jaroslavy Jermanové Pokorné (ANO), kdy se policie věnovala možným manipulacím v dopravních tendrech, nebo Lesní správa Lány, kde se jednalo o netransparentní zadávání veřejných zakázek.

„Vláda Petra Fialy (ODS) nyní zvětšila prostor pro nekalé jednání právě tam, kde se s ním setkáváme velmi často. Většina zadavatelů sice má vlastní interní pravidla pro malé zakázky, ale pokud někdo chce, má zde volnou ruku a snadno může situace zneužít. V rámci každodenní činnosti TI vidíme, že malé zakázky často doprovází otázky, proč byl konkrétní dodavatel vybrán,“ vysvětluje Jan Dupák, vedoucí právník TI.

Pozměňovací návrh k návrhu zákona o úpravě některých vztahů v oblasti veřejné podpory prosadila právě vládní koalice. O tomto návrhu musela hlasovat dokonce natřikrát, protože se jí při prvních dvou pokusech nepodařilo těsně získat potřebný počet hlasů. Opoziční ANO, SPD a Piráti návrh nepodpořili.

Zvýšení limitů pro zakázky malého rozsahu je problematické z vícero důvodů a lze očekávat, že posunutí limitů se negativně promítne do mnoha dalších zakázek, které jsou nyní soutěženy.

O zvýšení limitů se v poslední době debatuje především s odkazem na inflaci a postupné reálné snižování hranice, co lze za uvedenou částku pořídit. Limity se sice již delší dobu neměnily, nicméně v Česku byly již dříve nastaveny výrazně výše než ve většině států EU.

Jiné státy mají také přísnější pravidla ke zveřejňování údajů o malých zakázkách. To měl posílit pozměňovací návrh poslankyně Elišky Olšákové (STAN) a poslanců Jakuba Michálka (Piráti) a Roberta Telekyho (KDU-ČSL), ten však neprošel díky hlasům ANO, ODS, KDU-ČSL a SPD.

„Zvýšené limity mohlo vyvážit posílení transparentnosti, většinu vládních zákonodárců ale zjevně zajímá pouze částka, do které si mohou zadávat, co chtějí, a nemůže přijít kontrola nebo postup někdo napadnout,“ říká Jan Dupák.

Návrh nyní poputuje do Senátu. V TI budeme vývoj v této věci nadále sledovat a přineseme další detaily.

<https://www.transparency.cz/vladni-strany-dnes-ve-snemovne-prosadily-zasadni-posileni-korupcniho-prostredi-u-verejnych-zakazek-maleho-rozsahu>